

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Skattereduktion för reparation och underhåll av vitvaror

Mars 2016

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	4
2 Bakgrund och gällande rätt	5
3 Införande av en skattereduktion för reparation och underhåll av vitvaror i bostaden.....	6
4 Konsekvensanalys.....	7
5 Författningskommentar.....	11

Sammanfattning

Inför budgetpropositionen för 2017 är det angeläget att skatteförslag kan förberedas genom remittering och granskning av Lagrådet. Om förslagen kommer att presenteras i budgetpropositionen för 2017, och med vilken utformning, blir beroende av de överläggningar som förs i det slutliga arbetet med budgetpropositionen.

I promemorian föreslås att det ska införas en skattereduktion för reparation och underhåll av vitvaror i bostaden. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt förslag²

Föreslagen lydelse

67 kap.

13 §

Med hushållsarbete avses vid tillämpningen av detta kapitel följande.

1. Enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning som utförs i bostaden.

2. Vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden.

3. Snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden.

4. Häck- och gräsklippning, krattning och ogräsrensning samt beskärning och borttagande av träd och buskar som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden.

5. Barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning och hämtning till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande.

6. Annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden.

7. Flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering i samband med flytt mellan bostäder.

8. Arbete som avser installation, reparation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning, dataprogram och dataförbindelser samt handledning och rådgivning i samband med sådant arbete, när arbetet utförs i eller i nära anslutning till bostaden.

*9. Reparation och underhåll av
vitvaror som utförs i bostaden.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Lagen tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2016.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Lagrådsremissen Kompletteringar av RUT-avdraget.

2 Bakgrund och gällande rätt

Den 1 juli 2007 trädde det så kallade RUT-avdraget i kraft. Det följdes av ROT-avdraget som gäller från och med den 8 december 2008.

RUT-avdraget omfattar följande arbeten.

1. Enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning som utförs i bostaden.

2. Vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden.

3. Snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden.

4. Häck- och gräsklippning samt krattning och ogräsrensning som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden.

5. Barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning och hämtning till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande.

6. Annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden.

I regeringens lagrådsremiss Kompletteringar av RUT-avdraget föreslås att RUT-avdraget ska omfatta även vissa ytterligare trädgårdstjänster samt flyttjänster och it-tjänster.

Husavdraget ges genom skattereduktion. De personer som har rätt till skattereduktion är de som vid beskattningsårets utgång har fyllt 18 år och är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret eller, i vissa fall, begränsat skattskyldiga. Dödsbon har rätt till skattereduktion för arbete som har utförts före dödsfallet.

För rätt till skattereduktion krävs att det utförda arbetet är hänförligt till den som begär skattereduktion eller dennes förälders hushåll. Föräldern måste vara bosatt i Sverige. Den som begär skattereduktionen kan däremot ha sin bostad i ett annat EES-land. Arbetet får inte utföras av den som begär skattereduktion eller av en närstående till denne. Det går däremot bra att anlita ett eget bolag så länge inte den anställde som utför arbetet är den som begär reduktion eller någon närstående till denne.

Eftersom RUT-avdragets subvention riktas mot arbete omfattar avdraget bara kostnader för arbete, inklusive mervärdesskatt, och inte kostnader för material, utrustning och resor. Att subventionen är riktad mot arbete innebär att när RUT-arbete utförs måste arbetskostnaden särskiljas från övriga kostnader.

Det finns tre olika spår inom husavdragssystemet. För det första kan den enskilde anlita en näringsidkare som när avtalet om arbetet träffas eller när ersättningen betalas ut är godkänd för F-skatt (eller, om arbetet utförs utanför Sverige och utföraren inte har bedrivit näringsverksamhet i Sverige, har intyg eller någon annan handling som visar att företaget i fråga om skatter och avgifter i sitt hemland genomgår motsvarande kontroll som den som är godkänd för F-skatt). För det andra kan den enskilde anlita en privatperson som inte är godkänd för F-skatt (däremot inte en näringsidkare som av någon anledning inte är godkänd för F-skatt). För det tredje kan den enskilde få tjänsterna tillhandahållna som en skattepliktig löneförmån av sin arbetsgivare.

RUT-avdragets skattereduktion kan inte överstiga 25 000 kronor per skattskyldig och år för personer som inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång. För personer som har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång kan skattereduktionen inte överstiga 50 000 kronor per skattskyldig och år. Detsamma gäller följaktligen även för Skatteverkets utbetalningar enligt fakturamodellen.

3 Införande av en skattereduktion för reparation och underhåll av vitvaror i bostaden

Förslag: En skattereduktion införs för reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden. Ändringen träder i kraft den 1 januari 2017 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2016.

Skälen för förslaget: Det är i dag i många fall relativt lätt och billigt att köpa nytt i stället för att låta reparera det som gått sönder. Att reparera och återanvända produkterna är ofta bättre ur miljösynpunkt än att skrota, återvinna och köpa nytt, vilket också klargörs i EU:s avfallshierarki där minimering av mängden avfall och återanvändning prioriteras framför återvinning, energiutvinning och deponering (se artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv). Reparationer tar mindre råvaror och energi i anspråk och ger lägre utsläpp än produktion av nya varor. Dessutom minskar det mängden avfall och kan även skapa fler arbetstillfällen. En attitydförändring till reparationer kan även gynna en produktutveckling där konsumenterna väljer att i större utsträckning än i dag köpa en produkt av högre kvalitet med längre hållbarhet och större reparationsmöjligheter. EU-kommissionen har också i sitt meddelande om cirkulär ekonomi (KOM(2015) 614/2) framhållit att medlemsstaterna har en viktig roll i att uppmuntra till återanvändning och reparation. Kommissionen kommer även genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter, det s.k. ekodesigndirektivet, att främja reparation, uppgradering, hållbarhet och återvinning av produkter genom att utveckla produktkrav som är relevanta för den cirkulära ekonomin.

Riksdagen antog våren 2015 riktlinjer för skattepolitiken (prop. 2014/15:100, avsnitt 5.5, bet. 2014/15:FiU20, rskr. 2014/15:254). Av dessa framgår att skattepolitiken bl.a. ska bidra till att kostnadseffektivt styra mot mål som minskad miljöbelastning i Sverige och världen. Skattepolitiken kan skapa drivkrafter som påverkar beteenden, t.ex. genom att styra konsumtion, resursanvändning och investeringar i en mer hållbar riktning.

Mot den angivna bakgrunden föreslås att en skattereduktion för reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden införlivas i RUT-

avdraget för att stimulera reparation och underhåll av sådana produkter. Med vitvaror avses t.ex. tvättmaskin, torktumlare och torkskåp, kyl, frys, diskmaskin, spis, spishällar och inbyggnadsugnar samt mikrovågsugn. Detta gäller oavsett om anläggningarna är inbyggda eller fristående. Även anordningar med flera funktioner samlade (t.ex. tvättmaskin med torktumlingsfunktion eller kombinerat kyl- och frysskåp) omfattas. Även köksfläkt och spiskåpa bör hänföras till vitvaror. Installationer som t.ex. luftvärmepump eller element utgör inte vitvaror.

Att arbetet ska utföras i bostaden innebär att avdraget inte omfattar t.ex. reparationer i utförarens verkstad. Till bostad räknas i RUT-avdraget även biutrymmen som garage, förråd och tvättstuga.

Ändringen bör träda i kraft den 1 januari 2017 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2016.

Lagförslag

Förslaget föranleder en ändring i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229).

4 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella effekter

Att införa en skattereduktion för reparationer och underhåll av vitvaror beräknas minska skatteintäkterna med 190 miljoner kronor 2017 till 2020 samt varaktigt.

Konsekvenser för skattskyldiga

Samtliga hushåll bedöms ha vitvaror och kommer vid ett eller fler tillfällen att uppleva att en vitvara behöver underhållas eller går sönder. Enligt besiktningsmän inom fastighetsbranschen uppskattas den förväntade livslängden på vitvaror till i genomsnitt ungefär 10 år.¹ Reparationer eller underhåll av vitvaror kan därför förväntas ske oftare än så. Då det kan anses vara lätt och relativt billigt att köpa en ny vitvara i stället för att reparera den bedöms endast en del hushåll som får problem med sina vitvaror välja att reparera i dag. För de individer som i dag köper tjänster i form av reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden leder förslaget till att kostnaderna minskar. I och med den lägre kostnaden förväntas även fler personer efterfråga tjänsterna.

Konsekvenser för företag

Som framgår av avsnitt 3 är syftet med lagförslaget att införa en skattereduktion för reparationer och underhåll av vitvaror främst att bidra till förbättrad resurshushållning och minskad miljöbelastning. Förslaget bedöms leda till att efterfrågan på dessa tjänster ökar. Med tillgänglig statistik är det inte möjligt att uppskatta exakt hur många företag som

¹ Besiktningsterminalen.se.

utför reparationer av vitvaror i bostaden. Enligt SCB:s företagsregister fanns 2015 knappt 550 företag registrerade som utför reparation och service avseende hushållsapparater samt utrustning för hem och trädgård. Drygt 96 procent av dessa företag beräknas ha färre än 10 personer anställda och drygt 60 procent har ingen anställd.² Detta indikerar att många mindre företag kan komma att utföra tjänster inom ramen för skattereduktionen.

Förslaget innebär att företag som utför reparationer och underhåll av vitvaror i bostaden inom ramen för RUT-avdraget kommer att behöva begära utbetalning från Skatteverket enligt den s.k. fakturamodellen för skattereduktionen av den del av beloppet som inte betalas av köparen. Det medför en ökning av den administrativa bördan för företagen. Tidsåtgången för detta kan uppskattas med utgångspunkt i Tillväxtverkets databas för företagens administrativa kostnader MALIN. I databasen anges tidsåtgången för exempelvis lämnande av uppgifter om fulla arbetsgivaravgifter till två minuter och tidsåtgången för lämnande av information om sammanlagda avgifter till i genomsnitt en minut per tillfälle. Mot bakgrund av detta uppskattas tidsökningen till ca två minuter per köp, under förutsättning att företagens uppgiftshantering är anpassad till uppgiftslämnandet. Med hjälp av Tillväxtverkets konsekvensutredningsverktyg Regelräknaren beräknas kostnadsökningen per köp till ca åtta kronor (vid en genomsnittlig lön för kontorsassistenter och sekreterare på 27 500 kronor i månaden enligt uppgifterna i Regelräknaren).

Eftersom företaget måste vända sig till Skatteverket för att få en viss del av betalningen uppkommer en viss fördröjning innan hela fakturan är betald. Utbetalning sker vanligtvis inom några dagar. Företagen har även möjlighet att välja att använda en kortare kredittid för att minska betalningstiderna. Den påverkan på likviditeten som fakturamodellen medför kan därför bedömas vara mindre betungande.

Den fördröjda betalningen samt ökningen av den administrativa bördan kan i viss utsträckning förväntas påverka de mindre företagen. De nämnda konsekvenserna av fakturamodellens tillämpning måste dock ställas i relation till de fördelar som utförarna får genom att köparna har möjlighet att erhålla skattereduktion med 50 procent av arbetskostnaden. Sammantaget bör effekten vara positiv för de företag som tillhandahåller reparationer och underhåll av vitvaror. Ett alternativ till RUT-avdrag vore någon form av bidragssystem riktat till köpare. Att på detta sätt ge köparna subventionen redan vid köpet skulle dock kräva uppbyggnad av ett helt nytt system i stället för det befintliga systemet för RUT-avdrag.

Förslaget att införa en skattereduktion för reparation och underhåll av vitvaror i bostaden kan medföra en ökad konkurrenskraft för företag som tillhandahåller sådana tjänster. Samtidigt kan förslaget i viss mån försämra konkurrensen för företag som tillhandahåller reparation och underhåll av vitvaror i verkstad i förhållande till företag som tillhandahåller reparation och underhåll av vitvaror i bostaden.

² Källa: SCB:s databas Företagsdatabasen för 2015.

Konsekvenser för miljön

I dag är det i många fall relativt billigt och enkelt att köpa nytt jämfört med att reparera vitvaror som har gått sönder. Reparationer och underhåll tar dock mindre råvaror och energi i anspråk och ger lägre utsläpp än produktion av nya varor och dessutom minskar det mängden avfall. Med en skattereduktion som reducerar arbetskostnaderna för reparationer och underhåll av vitvaror med 50 procent ökar incitamenten att reparera och underhålla istället för att köpa nytt. Detta bedöms leda till att fler väljer att använda sina vitvaror under en längre period, vilket i sin tur leder till en förbättrad resurshushållning och till att miljöbelastningen från produktion av motsvarande mängd nya vitvaror minskar. Vidare kan det leda till att konsumenterna i högre utsträckning väljer att köpa produkter av högre kvalitet med större reparationsmöjligheter, vilket ytterligare kan bidra till minskad miljöbelastning.

Konsekvenser för sysselsättning och antalet arbetade timmar

Generellt sett förväntas ökad efterfrågan på arbetskraft i en sektor leda till att sysselsättningen i övriga sektorer minskar. Detta förklaras av att ökad efterfrågan på arbetskraft leder till högre löner och därmed högre arbetskostnader, vilket i sin tur leder till minskad efterfrågan på arbetskraft i övriga sektorer. Att lönerna stiger vid ökad efterfrågan på arbetskraft kan t.ex. vara en följd av att löntagarnas förhandlingsposition relativt arbetsgivarna förbättras då arbetslösheten temporärt sjunker. En reform som ökar efterfrågan på arbetskraft bedöms varaktigt kunna öka sysselsättningen i ekonomin i sin helhet i den utsträckning den riktas mot personer med relativt svag anknytning till arbetsmarknaden. Detta då efterfrågan på arbetskraft i detta fall kan öka utan att det leder till ett ökat lönetryck.

Införande av en skattereduktion för reparation och underhåll av vitvaror förväntas öka efterfrågan på arbetskraft i branschen och därmed sysselsättningen på kort sikt. Då förslaget bedöms öka efterfrågan på arbetskraft med en relativt god anknytning till arbetsmarknaden förväntas dock effekten på den varaktiga sysselsättningen i ekonomin i sin helhet vara liten.

Förslaget bedöms inte påverka antalet arbetade timmar bland köparna i någon större utsträckning. Detta för att många av tjänsterna som omfattas i många fall sannolikt inte skulle utförts av köparen själv utan en skattereduktion samt för att tjänsterna generellt sett inte är sådana som utförs återkommande under året.

Konsekvenser för jämställdheten

Det är inte möjligt att studera könsfördelningen för sysselsättning och företagande i exakt den branschen som omfattas av förslaget då data på den detaljnivån saknas. Inom näringsgrenen reparation och service avseende hushållsapparater samt utrustning för hem och trädgård är dock män

vara överrepresenterade som ägare av företag samt som andel av de sysselsatta.³

Enligt SCB:s tidsanvändningsundersökning år 2010/11 lägger män mer tid på reparationer och underhåll i hemmet än kvinnor.⁴ Eventuella förändringar av det obetalda hemarbetet förväntas därför främst uppkomma bland män.

Vad gäller köparna av tjänsten är det med tillgänglig statistik svårt att uppskatta hur stor andel kvinnor respektive män som köper denna tjänst.

Sammanfattningsvis förväntas utvidgningen av RUT-avdraget gynna män vad gäller sysselsättning och företagande. I den mån reparationer utförda av företag ersätter hemarbete till följd av utvidgningen minskar mäns obetalda hemarbete.

Förslagets förhållande till EU-rätten

Riksdagen antog våren 2015 riktlinjer för skattepolitiken (prop. 2014/15:100, avsnitt 5.5, bet. 2014/15:FiU20, rskr. 2014/15:254). Av riktlinjerna framgår att en viktig princip för skattepolitiken är att regelverket ska vara förenligt med EU-rätten. Förslaget bedöms vara förenligt med det EU-rättsliga regelverket.

Konsekvenser för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Införande av en skattereduktion för reparation och underhåll av vitvaror i bostaden kommer att medföra en ökad administration för Skatteverket. Skatteverket kommer att få ett ökat antal begäran om utbetalning från de som utför tjänsterna och fler personer kommer att begära skattereduktion i sin självdeklaration. Därutöver tillkommer vissa engångskostnader för information och för att anpassa systemstödet. Förslaget medför således en viss kostnadsökning för Skatteverket. Regeringen avser att återkomma i budgetpropositionen med en samlad bedömning av Skatteverkets resursbehov. Utgångspunkten är att begränsade kostnadsökningar hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Antalet mål i de allmänna förvaltningsdomstolarna rörande RUT-avdrag har varit relativt begränsat. En komplettering med reparation och underhåll av vitvaror bedöms inte påverka måltillströmningen hos domstolarna nämnvärt. Förslaget bedöms sammantaget inte påverka de allmänna förvaltningsdomstolarna annat än marginellt. Eventuella kostnadsökningar får därför behandlas inom befintliga ramar.

³ Källa: Statistiska centralbyråns databaser FRIDA och STAR. Egna beräkningar utifrån sni2007-kod 95.220.

⁴ Nu för tiden – En undersökning om svenska folkets tidsanvändning år 2010/11, Levnadsförhållanden rapport 123, Statistiska centralbyrån.

5 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

67 kap.

13 §

Av den nya *nionde punkten* framgår att reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden räknas som hushållsarbete. Med vitvaror avses t.ex. tvättmaskin, torktumlare och torkskåp, kyl (även inbegripet t.ex. en vinkyl), frys, diskmaskin, spis, spishällar och inbyggnadsugnar samt mikrovågsugn. Detta gäller oavsett om anläggningarna är inbyggda eller fristående. Även anordningar med flera funktioner samlade (t.ex. tvättmaskin med torktumlingsfunktion eller kombinerat kyl- och frysskåp) omfattas. Även köksfläkt och spiskåpa räknas som vitvaror.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Bestämmelsen träder i kraft den 1 januari 2017 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2016.